

Βρυξέλλες, 17 Ιουνίου 2019
(OR. en)

10221/19

COEST 139

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Αποστολέας: Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου

Με ημερομηνία: 17 Ιουνίου 2019

Αποδέκτης: Αντιπροσωπίες

αριθ. προηγ. εγγρ.: 10101/19

Θέμα: Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με τη νέα στρατηγική της ΕΕ για την Κεντρική Ασία

Διαβιβάζονται συνημμένως προς τις αντιπροσωπίες τα συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με τη νέα στρατηγική της ΕΕ για την Κεντρική Ασία, όπως εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο (Εξωτερικών Υποθέσεων) στις 17 Ιουνίου 2019.

Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με τη νέα στρατηγική της ΕΕ για την Κεντρική Ασία

1. Το Συμβούλιο χαιρετίζει την ενίσχυση των σχέσεων μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) και του Καζακστάν, της Δημοκρατίας της Κιργιζίας, του Τατζικιστάν, του Τουρκμενιστάν και του Ουζμπεκιστάν σε συνέχεια της έγκρισης της πρώτης στρατηγικής της ΕΕ για την Κεντρική Ασία το 2007. Σε έναν κόσμο που χαρακτηρίζεται από αυξανόμενη αλληλεξάρτηση και διασύνδεση, η ΕΕ και η Κεντρική Ασία συνδέονται από ισχυρά αμοιβαία συμφέροντα και είναι τώρα πιο κοντά από ποτέ άλλοτε. Το Συμβούλιο υπογραμμίζει τις σημαντικές ευκαιρίες που έχει δημιουργήσει η θετική δυναμική στην Κεντρική Ασία για την προώθηση της εταιρικής σχέσης μεταξύ της ΕΕ και της Κεντρικής Ασίας.
2. Το Συμβούλιο υιοθετεί την κοινή ανακοίνωση με τίτλο «ΕΕ και Κεντρική Ασία: Νέες ευκαιρίες για μια ισχυρότερη εταιρική σχέση» της Υπατης Εκπροσώπου και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η οποία, μαζί με τα συμπεράσματα του Συμβουλίου, περιέχει το νέο πλαίσιο πολιτικής για τη συνεργασία της ΕΕ με τις χώρες της Κεντρικής Ασίας κατά τα επόμενα έτη.
3. Το Συμβούλιο υπογραμμίζει τη σημασία μιας ευδόκιμης και στοχοθετημένης υλοποίησης της νέας στρατηγικής της ΕΕ για την Κεντρική Ασία, η οποία αποτελεί πολύτιμη ευκαιρία για την ΕΕ και την Κεντρική Ασία να σφυρηλατήσουμε μια ισχυρή και βιώσιμη εταιρική σχέση προς αμοιβαίο όφελος των πολιτών μας. Το Συμβούλιο καλεί τις χώρες της Κεντρικής Ασίας να συνεργαστούν με την ΕΕ για τον σκοπό αυτόν.
4. Το Συμβούλιο εκφράζει ικανοποίηση για την έμφαση που δίνει εκ νέου η στρατηγική της ΕΕ στην προώθηση της ανθεκτικότητας, της ευημερίας και της περιφερειακής συνεργασίας στην Κεντρική Ασία.
5. Το Συμβούλιο επιβεβαιώνει τη δέσμευσή του να συνάψει και να εφαρμόσει φιλόδοξες, ευρείας βάσης και αμοιβαία επωφελείς ενισχυμένες συμφωνίες εταιρικής σχέσης και συνεργασίας με τις ενδιαφερόμενες χώρες της περιοχής. Αυτές οι συμφωνίες νέας γενιάς θα εξακολουθήσουν να αποτελούν τον ακρογωνιαίο λίθο της συνεργασίας της ΕΕ με την Κεντρική Ασία. Το Συμβούλιο επαναλαμβάνει ότι το πλαίσιο των σχέσεων της ΕΕ συνδέεται με την ετοιμότητα των επιμέρους χωρών της Κεντρικής Ασίας να προβούν σε μεταρρυθμίσεις και να ενισχύσουν το δημοκρατικό πολίτευμα, τα ανθρώπινα δικαιώματα, το κράτος δικαίου και την ανεξαρτησία της δικαστικής εξουσίας καθώς και να εκσυγχρονίσουν και να διαφοροποιήσουν την οικονομία, μεταξύ άλλων με τη στήριξη του ιδιωτικού τομέα και ιδίως των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, σε μια οικονομία της ελεύθερης αγοράς.

6. Το Συμβούλιο υπενθυμίζει τη δέσμευση της ΕΕ να στηρίζει την περιφερειακή συνεργασία. Αν και εναπόκειται στις χώρες της Κεντρικής Ασίας να καθορίσουν τις βέλτιστες δομές και τους βέλτιστους μηχανισμούς για την προώθηση του διαλόγου και της συνεργασίας στην περιοχή με το δικό τους ρυθμό, ο διαπεριφερειακός διάλογος και τα πολυκρατικά προγράμματα συνεργασίας της ΕΕ θα συμβάλουν από την πλευρά τους στην προώθηση της περιφερειακής συνεργασίας στην Κεντρική Ασία.
7. Το Συμβούλιο, αναγνωρίζοντας το βασικό ρόλο των χωρών της Κεντρικής Ασίας στην υποστήριξη της ειρηνευτικής διαδικασίας υπό την ηγεσία και με τη συμμετοχή του Αφγανιστάν καθώς και στην ανασυγκρότηση της χώρας, και σύμφωνα με τη στρατηγική της ΕΕ για το Αφγανιστάν, τονίζει τη σημασία της ενθάρρυνσης της περαιτέρω πολιτικής και οικονομικής δέσμευσης μεταξύ των χωρών της Κεντρικής Ασίας και του Αφγανιστάν για την από κοινού προώθηση μιας ειρηνευτικής διαδικασίας χωρίς αποκλεισμούς και της βιώσιμης ανάπτυξης. Η ισχυρότερη συνδεσιμότητα μεταξύ της Κεντρικής Ασίας, του Αφγανιστάν και της Νότιας Ασίας έχει να διαδραματίσει βασικό ρόλο στην ειρήνη, την ευημερία και τη σταθεροποίηση της ευρύτερης περιοχής.
8. Η στρατηγική της ΕΕ αποσκοπεί στη δημιουργία μιας μη αποκλειστικής εταιρικής σχέσης με τις χώρες της Κεντρικής Ασίας. Η ΕΕ θα εξακολουθήσει να συνεργάζεται με διεθνείς οργανισμούς και ειδικότερα με τον Οργανισμό για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη (ΟΑΣΕ), τα Ηνωμένα Έθνη (ΟΗΕ) και το Συμβούλιο της Ευρώπης, καθώς και με τρίτες χώρες, όπου ενδείκνυται, εφόσον μια τέτοια ευρύτερη συμμετοχή θα συμβάλει στην επίτευξη των γενικών στόχων της ΕΕ και της παρούσας στρατηγικής.
9. Το Συμβούλιο τονίζει ότι η περαιτέρω συνεργασία μεταξύ της ΕΕ και της Κεντρικής Ασίας θα πρέπει να επικεντρωθεί στην προώθηση της κυριαρχίας και της ανθεκτικότητας των χωρών και των κοινωνιών της Κεντρικής Ασία καθώς και της περιοχής στο σύνολό της. Οι προσπάθειες για την προώθηση της λογοδοσίας των θεσμικών οργάνων και την καταπολέμηση της διαφθοράς, την προώθηση της ασφάλειας των πολιτών, την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και την υποβάθμιση του περιβάλλοντος, την αποκατάσταση των παλαιών εγκαταστάσεων εξόρυξης ουρανίου και τη διατήρηση της βιοποικιλότητας και των υδάτινων πόρων μπορούν να επιτύχουν μόνο μέσω αυξημένου διαλόγου και ενισχυμένης συνεργασίας. Η ΕΕ επιζητεί στενότερη συνεργασία για τη διαχείριση των διασυνοριακών υδάτινων πόρων και χαιρετίζει, στο πλαίσιο αυτό, το ρόλο του Διεθνούς Ταμείου για τη διάσωση της Λίμνης Αράλης καθώς και τις πρωτοβουλίες του Περιφερειακού Κέντρου Προληπτικής Διπλωματίας των Ηνωμένων Εθνών για την Κεντρική Ασία.

10. Η προώθηση και η προστασία του κράτους δικαίου, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών, συμπεριλαμβανομένης της ελευθερίας της έκφρασης και του συνεταιρίζεσθαι, ενός ευνοϊκού περιβάλλοντος για την κοινωνία των πολιτών και των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, των δικαιωμάτων των γυναικών και των δικαιωμάτων του παιδιού, καθώς και η στήριξη της ατζέντας της ΔΟΕ για την αξιοπρεπή εργασία για μια δίκαιη παγκοσμιοποίηση, πρέπει να παραμείνουν στο επίκεντρο των σχέσεων ΕΕ-Κεντρικής Ασίας. Η ΕΕ και οι χώρες της Κεντρικής Ασίας θα πρέπει να συνεχίσουν να προωθούν και να ενεργούν με στόχο την ισότητα των φύλων καθώς και να ενισχύουν τη συμμετοχή των γυναικών στην κοινωνική και οικονομική ζωή.
11. Το Συμβούλιο υπογραμμίζει τη σημασία της ενίσχυσης της συνεργασίας για τη μετανάστευση και την κινητικότητα, ιδίως στο πλαίσιο των συμφωνιών εταιρικής σχέσης και συνεργασίας, καθώς και την ανάγκη ενίσχυσης του διαλόγου και ενθάρρυνσης της συνεχούς συνεργασίας για την αντιμετώπιση κοινών προκλήσεων στον τομέα της ασφάλειας, όπως ο βίαιος εξτρεμισμός, η ριζοσπαστικοποίηση, η τρομοκρατία, οι απειλές στον κυβερνοχώρο και οι υβριδικές απειλές καθώς και η διάδοση των όπλων μαζικής καταστροφής και των φορέων τους. Το Συμβούλιο τονίζει τη σημασία της αντιμετώπισης των κοινωνικοοικονομικών βαθύτερων αιτιών της ριζοσπαστικοποίησης. Το Συμβούλιο ενθαρρύνει τη συνεργασία για τη διακυβέρνηση και τη μεταρρύθμιση στον τομέα της διαχείρισης κρίσεων και της ασφάλειας. Θεωρεί ότι η συνεχής συνεργασία για τη διαχείριση των συνόρων στην περιοχή, συμπεριλαμβανομένου του Αφγανιστάν, αποτελεί προτεραιότητα της ΕΕ με σκοπό τη διευκόλυνση του ενδοπεριφερειακού εμπορίου, την καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης προσώπων, ναρκωτικών και αγαθών και τη διαχείριση των μεταναστευτικών ροών.
12. Το Συμβούλιο τονίζει ότι η ΕΕ και οι χώρες της Κεντρικής Ασίας θα πρέπει να συνεργαστούν περαιτέρω για να προωθήσουν την εταιρική τους σχέση με στόχο την ευημερία. Η σύναψη και η εφαρμογή ενισχυμένων συμφωνιών εταιρικής σχέσης και συνεργασίας που περιλαμβάνουν περιεκτικές διατάξεις για το εμπόριο και την αποτελεσματική χρήση άλλων υφιστάμενων εμπορικών μέσων, όπως το Σύστημα Γενικευμένων Προτιμήσεων, θα πρέπει να αυξήσουν τις εμπορικές και επενδυτικές ροές μεταξύ της ΕΕ και των χωρών της Κεντρικής Ασίας. Οι ενισχυμένες συμφωνίες εταιρικής σχέσης και συνεργασίας θα προωθήσουν την κανονιστική σύγκλιση και τη συμμόρφωση με τα ενωσιακά και τα διεθνή πρότυπα, θα βελτιώσουν την αμοιβαία πρόσβαση στην αγορά και θα συμβάλουν στην προστασία των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και των γεωγραφικών ενδείξεων. Η προώθηση ενός ανοικτού, υγιούς, ασφαλούς και ελκυστικού κλίματος για τις επιχειρήσεις και τις επενδύσεις στην Κεντρική Ασία, ιδίως μέσω του διαλόγου μεταξύ επιχειρήσεων, είναι εξάλλου σημαντική. Το Συμβούλιο τονίζει επίσης τη σημασία της περαιτέρω ανάπτυξης υπηρεσιών, του εκσυγχρονισμού των υποδομών και της προώθησης του γεωργικού τομέα.

13. Το Συμβούλιο, αναγνωρίζοντας το στρατηγικό ρόλο της Κεντρικής Ασίας στις παγκόσμιες προσπάθειες για την προώθηση της ευρωασιατικής συνδεσιμότητας και τονίζοντας ότι οι προσπάθειες αυτές θα αποφέρουν οφέλη στην περιοχή, προσβλέπει στην ενίσχυση της συνεργασίας με τις χώρες της Κεντρικής Ασίας για την προώθηση βιώσιμης, συνολικής και βασισμένης σε κανόνες συνδεσιμότητας. Σύμφωνα με τη στρατηγική της ΕΕ για το μηχανισμό «Συνδέοντας την Ευρώπη και την Ασία», το Συμβούλιο επιζητεί την ανάπτυξη εταιρικών σχέσεων για βιώσιμη συνδεσιμότητα, κατά περίπτωση, με χώρες της Κεντρικής Ασίας προκειμένου να προωθηθεί η ποιοτική υποδομή και να βελτιωθεί η οικονομική, κοινωνική, δημοσιονομική και περιβαλλοντική βιωσιμότητα εντός και με την Κεντρική Ασία και να εξασφαλιστεί η ομαλή διαμετακόμιση των εμπορευμάτων. Το Συμβούλιο υποστηρίζει τις προσπάθειες σύνδεσης της Κεντρικής Ασίας με τις χώρες της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης και το Αφγανιστάν. Το Συμβούλιο στηρίζει τις εργασίες για τη σύνδεση του εκτεταμένου διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών με δίκτυα στην Κεντρική Ασία και την προώθηση του αμοιβαίου ενδιαφέροντος για την υλοποίηση κοινών έργων στον τομέα της ενέργειας και των μεταφορών, στο πλαίσιο των οποίων θα αξιοποιούνται πλήρως οι δυνατότητες γεφύρωσης του Εύξεινου Πόντου και της Κασπίας Θάλασσας. Καθώς οι μεταφορές αποκτούν ολοένα πιο πολύτροπη μορφή και αναδύονται νέες ευκαιρίες για τη βελτίωση των υφιστάμενων και την ανάπτυξη νέων ευρωασιατικών δικτύων μεταφορών, οι σιδηροδρομικοί άξονες Βορρά-Νότου και Ανατολής-Δύσης θα μπορούσαν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στο μέλλον. Το Συμβούλιο υπογραμμίζει την ανάγκη συνεργασίας στον τομέα της ψηφιακής συνδεσιμότητας και της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης. Το Συμβούλιο υπογραμμίζει ότι είναι σημαντικό να ληφθούν αποτελεσματικά μέτρα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, με βάση τη συμφωνία των Παρισίων, και να στηριχθεί η μετάβαση της περιοχής σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα. Η ΕΕ θα πρέπει να εντείνει τη συνεργασία της με τις χώρες της Κεντρικής Ασίας όσον αφορά τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και την ενεργειακή απόδοση καθώς και για τη διευκόλυνση των διασυνδέσεων ηλεκτρικής ενέργειας με ίσους όρους ανταγωνισμού. Οι διαπροσωπικές επαφές θα διαδραματίσουν επίσης βασικό ρόλο στην ανάπτυξη της εταιρικής σχέσης μεταξύ της ΕΕ και της Κεντρικής Ασίας.

14. Το Συμβούλιο υπογραμμίζει τη σημασία της περαιτέρω στήριξης της εκπαίδευσης στην Κεντρική Ασία για την προώθηση της ανάπτυξης, της οικονομικής διαφοροποίησης και των ευκαιριών αξιοπρεπούς εργασίας καθώς και για την πρόληψη του αποκλεισμού και τη μείωση του κινδύνου ριζοσπαστικοποίησης που οδηγεί σε βίαιο εξτρεμισμό, μεταξύ άλλων, μεταξύ των νέων. Το Συμβούλιο στηρίζει τις μεταρρυθμίσεις για τη βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης, της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης και για την προώθηση συνεργειών μεταξύ των εκπαιδευτικών συστημάτων και της αγοράς εργασίας καθώς και της ψηφιακής εκπαίδευσης. Επιβεβαιώνει την προθυμία του να αναπτύξει περαιτέρω προγράμματα ακαδημαϊκών ανταλλαγών και να στηρίξει την περιφερειακή συνεργασία και την κινητικότητα στο πλαίσιο αυτό. Το Συμβούλιο ενθαρρύνει τη συνεργασία μεταξύ των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης της ΕΕ και της Κεντρικής Ασίας καθώς και τις ανταλλαγές φοιτητών, διδασκόντων και ερευνητών. Η συνεργασία στον τομέα του πολιτισμού και του τουρισμού πρέπει να ενθαρρυνθεί ώστε να αποφέρει κοινωνικά και οικονομικά οφέλη.
15. Αν και πολλές χώρες της Κεντρικής Ασίας έχουν επιτύχει υψηλά επίπεδα ανάπτυξης, χρειάζονται στην περιοχή νέα πρότυπα οικονομικής ανάπτυξης, διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις, οικονομική διαφοροποίηση και μείωση των κοινωνικοοικονομικών ανισοτήτων, προκειμένου να εδραιωθούν τα αναπτυξιακά οφέλη. Η εφαρμογή του θεματολογίου για την ανάπτυξη με ορίζοντα το 2030 παρέχει σημαντικές ευκαιρίες συνεργασίας για τη βιώσιμη ανάπτυξη.
16. Το Συμβούλιο θεωρεί ότι η νέα στρατηγική της ΕΕ για την Κεντρική Ασία θα πρέπει να καθοδηγήσει τον προγραμματισμό της βοήθειας της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των βιώσιμων επενδύσεων από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ), στην περιοχή, και ότι η μελλοντική συνεργασία πρέπει να είναι σε θέση να ανταποκριθεί σε κάθε νέο στάδιο μεταρρυθμίσεων στις χώρες της Κεντρικής Ασίας. Το Συμβούλιο υπογραμμίζει την ανάγκη κατάλληλης χρηματοδότησης για την εφαρμογή της στρατηγικής στο μελλοντικό προγραμματισμό της χρηματοδοτικής και τεχνικής συνεργασίας. Το Συμβούλιο τονίζει τη σημασία της στενής συμπληρωματικότητας και συνοχής μεταξύ των διμερών και περιφερειακών προγραμμάτων της Επιτροπής και των κρατών μελών καθώς και του κοινού προγραμματισμού για τη μεγιστοποίηση του αντικτύπου. Στο πλαίσιο αυτό, το Συμβούλιο αναγνωρίζει επίσης το σημαντικό ρόλο που διαδραματίζει η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης στην περιοχή.

17. Το Συμβούλιο καλεί την Ύπατη Εκπρόσωπο να προωθήσει περαιτέρω τη συνεργασία με τις χώρες της Κεντρικής Ασίας για βασικές προτεραιότητες εξωτερικής πολιτικής που παρουσιάζουν ενδιαφέρον. Το Συμβούλιο υπογραμμίζει τη συμβολή που μπορεί να έχει η Κεντρική Ασία στην αντιμετώπιση των παγκόσμιων προκλήσεων. Η συνεργασία στον τομέα της κλιματικής αλλαγής θα πρέπει να προσανατολιστεί στην πλήρη και αποτελεσματική εφαρμογή της συμφωνίας των Παρισίων. Σύμφωνα με την κοινή μας δέσμευση για μια παγκόσμια τάξη που θα βασίζεται σε κανόνες, η ΕΕ και οι χώρες της Κεντρικής Ασίας θα πρέπει να συνεργαστούμε στενότερα σε πολυμερή φόρουμ, όπως μεταξύ άλλων ο ΟΗΕ, ο ΟΑΣΕ και ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου (ΠΟΕ). Ειδικότερα, η ΕΕ θα συνεχίσει να ενθαρρύνει και να παρέχει επαρκή στήριξη για την προσχώρηση όλων των χωρών της Κεντρικής Ασίας στον ΠΟΕ.
18. Το Συμβούλιο ενθαρρύνει μια ισχυρότερη κοινή προσέγγιση μεταξύ των θεσμικών οργάνων της ΕΕ και των κρατών μελών στο πλαίσιο της αντίστοιχης συνεργασίας τους με την περιοχή. Το Συμβούλιο εκφράζει ικανοποίηση για το άνοιγμα αντιπροσωπείας της ΕΕ στο Τουρκμενιστάν.
19. Ο ειδικός εντεταλμένος της ΕΕ για την Κεντρική Ασία θα πρέπει να συνεχίσει να λειτουργεί ως διάυλος διαλόγου και επικοινωνίας στο υψηλότερο επίπεδο με τις χώρες της Κεντρικής Ασίας, ώστε να ενισχυθεί η αποτελεσματικότητα και η προβολή της ΕΕ στην περιοχή.
20. Το Συμβούλιο τονίζει ότι η εταιρική σχέση ΕΕ-Κεντρικής Ασίας εκτείνεται πέραν των κυβερνήσεων και προσβλέπει στη συμμετοχή των κοινωνιών των πολιτών σε όλες τις διαστάσεις τους. Οι μελλοντικές σχέσεις πρέπει να βασίζονται σε συνεισφορές από ευρύ φάσμα ενδιαφερομένων, συμπεριλαμβανομένων επίσης βουλευτών, του ιδιωτικού τομέα, ομάδων προβληματισμού, πανεπιστημίων και νέων.
21. Το Συμβούλιο υπογραμμίζει την ανάγκη να ενισχυθεί η στρατηγική επικοινωνία της ΕΕ στην Κεντρική Ασία με σκοπό την ενίσχυση της προβολής της ΕΕ, της υλοποίησης της στρατηγικής της και των απτών οφελών που μπορεί να αποφέρει στην περιοχή. Στο πλαίσιο αυτό, το Συμβούλιο τονίζει τη σημασία ενός περιβάλλοντος ανεξάρτητων μέσων ενημέρωσης απαλλαγμένου από εσωτερικές και εξωτερικές πιέσεις καθώς και του ρόλου της ΕΕ στη στήριξη της ανάπτυξής του.
22. Το Συμβούλιο καλεί την Ύπατη Εκπρόσωπο και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να προωθήσουν τις εργασίες σχετικά με την υλοποίηση των συγκεκριμένων προτεραιοτήτων που προσδιορίζονται στην κοινή ανακοίνωση σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη και τις χώρες εταίρους της Κεντρικής Ασίας.